

چلچله (چلیچَه) در گذر زمان

مسعود صادق

آشادات تهران قدیمی

۱۳۹۶

سرشناسه :	صادقی، مسعود، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور :	چلیچه (چلیچه) در گذر زمان / مسعود صادقی.
مشخصات نشر :	فارسان: پژمان بختیاری، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری :	۱۷۷ ص.: مصور (رنگی)، عکس (رنگی)، نمونه: ۵/۱۴×۵/۱۱ س.م.
شابک :	۹۷۸-۹۶۴-۹۵۲۵۵-۵-۶
وضعیت فهرست نویسی :	فیپا
موضوع :	چلیچه
موضوع :	Cholicheh (Iran)
موضوع :	چلیچه -- تاریخ
موضوع :	Cholicheh (Iran) -- History
رده بندی کنگره :	۱۳۹۶ ص ۲/۳۳ ۲۰۱۳ DSR
رده بندی یوبی :	۹۵۵/۹۴۲۳
شماره کتابشناسی :	۵۰۳۶۶۵۷

آشادات پژمان بختیاری

چلیچه در گذر زمان

- تألیف: مسعود صادقی
- طراح جلد: مصطفی صادقی چلیچه
- ویراستار: سعید مردانی کرانی
- صفحه آرا: هاجر حسن زاده
- لیتوگرافی: سروش
- چاپ: نقشینه
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- چاپ اول: ۱۳۹۶
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۵۲۵۵-۵-۶
- فارسان، میدان امام خمینی (ره)، روبروی حوزه علمیة امام صادق (ع)، ساختمان
جهانبازی، طبقه سوم. همراه: ۰۹۱۳۲۸۴۳۰۷۲
- Printed in The Republic of IRAN
- کلیه حقوق محفوظ است.

فهرست

□ عنوان	□ صفحه
پیش‌گفتار.....	۱۳
فصل اول: تاریخچه و قدمت چلیچه (چَلِچَه).....	۱۷
چهار محال و بختیاری و میزدج در گذشته.....	۱۹
چهار محال و بختیاری.....	۱۹
چهار محال و بختیاری از ایالات و ولایات تا استانداری.....	۲۰
توصیف چهار محال در کتاب الاصفهان - بلوکات.....	۲۱
چهار محال در سرگذشت مسعودی نوشته مسعود میرزا ظل السلطان.....	۲۲
میزدج در کتاب الاصفهان - بلوکات.....	۲۲
باستان‌شناختی چلیچه.....	۲۳
دوران نوسنگی (حدود ۷۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ سال پیش).....	۲۳

- محوطه سیاه دان ۲ ۲۳
- دوره مس و سنگ (حدود ۵۱۰۰ تا ۷۰۰۰ سال پیش) ۲۴
- دوره مفرغ و ایلامی (حدود ۳۴۰۰ تا ۵۲۰۰ سال پیش) ۲۴
- محوطه زورآباد "بابا شاهی" ۲۴
- دوره آهن ۳ و هخامنشی (حدود ۲۰۰۰ تا ۲۷۰۰ سال پیش) ۲۴
- محوطه اعدیه ۲۴
- محوطه باغ بالا (لاتینا) ۲۵
- محوطه قاسم تک چاپه ۲۶
- دوره اشکانی (حدود ۱۶۰۰ تا ۲۲۰۰ سال پیش) ۲۶
- محوطه اسعدیه پارس ۲۶
- محوطه دره گپ ۲۷
- قدمت چلیچه ۲۷
- چلیچه در کتب قدیم ۲۸
- وجه تسمیه چلیچه ۲۹
- نحوه شکل‌گیری چلیچه در مکان فعلی ۳۰
- فصل دوم: اماکن تاریخی چلیچه ۳۵
- قبرستان‌های چلیچه ۳۷
- گر شفیق (شفی) در چلیچه ۳۹
- چال مینو در چلیچه ۴۰
- گر کافر در چلیچه ۴۰
- پیرمراد چلیچه (آب مراد یا باب المراد) ۴۲

۴۳	امامزاده سید سعید چلیچه
۴۳	حمام محمدحسن سلطان
۴۴	درخت یتیم
۴۵	درخت سیسنة
۴۵	قلا، دژها در چلیچه
۴۷	محلای قدیمی چلیچه وجه تسمیه آنها
۴۸	چهارردالله
۴۹	تنبلیها
۴۹	چال الله قلی
۴۹	آسیابهای چلیچه
۵۰	مکینه ها (آسیا موتوری)
۵۰	دالانها و بازار بزرگ چلیچه
۵۴	چشمه ها و زمین های کشاورزی چلیچه
۵۴	چشمه ها: (گذشته و حال)
۵۴	زمین ها
۵۵	تخت سمیر و حکایت حیدر بیک
۵۶	گزیده ای از ابیات کتاب قدیمی حیدربیک
۵۷	فصل سوم: وقایع تاریخی
۵۹	چلیچه در اتحادیه چهارمحال
۶۱	جنگ های دره راز
۶۱	مکتب خانه ها و تحصیلات در چلیچه قدیم

۶۳	خانه انصاف در چلیچه
۶۳	کدخداهای چلیچه
۶۴	مبارزات مردم چلیچه در دفاع از آب و زمین چلیچه
۶۷	تَمِشَنَه
۶۸	ماجرای سِجَل "شناسنامه" در چلیچه
۶۹	سال ۳۲ ر.ا
۷۰	سال سَروشی یا طلوعی
۷۱	ایذه ر چلیچه
۷۲	بانوان چلیچه
۷۴	شوراهای چلیچه
۷۵	شوراهای همیاری
۷۵	شورای بهداشتی چلیچه
۷۵	کمیته‌ها
۷۵	شوراهای اسلامی
۷۶	انجمن اسلامی
۷۶	شورای جهاد و کشاورزی
۷۶	شوراهای روستا و شهر (وزارت کشوری)
۷۷	اولین‌ها در چلیچه
۸۱	فصل چهارم: فرهنگ و سنت قدیم
۸۳	عروسی در چلیچه قدیم "عاریسی"
۸۹	عزاداری در چلیچه قدیم

۹۱	 میثاق نامه
۹۱	 تعزیه در چلیچه
۹۲	 شیرواره
۹۳	 نیمه‌ای
۹۳	 دلداری در چلیچه قدیم
۹۴	 جادی
۹۴	 بُراشکنون
۹۵	 بازی‌های محل
۹۸	 سرگرمی دختران
۹۸	 واژه‌نامه و ضرب‌المثل‌ها، محل، جاهای
۱۰۲	 چند ضرب‌المثل
۱۰۳	 فصل پنجم: ورزش در چلیچه
۱۰۶	 فوتبال در چلیچه
۱۰۸	 تیم فوتبال ساحلی شهدای چلیچه
۱۱۱	 فصل ششم: چلیچه در عرصه‌های دفاع مقدس، علم، فرهنگ و ورزش
۱۱۱	 چلیچه‌ای‌ها در عرصه علم و دانش
۱۱۹	 چلیچه‌ای‌ها در عرصه فرهنگ و ادب
۱۲۱	 چلیچه‌ای‌ها در عرصه ورزش کشوری
۱۲۳	 فصل هفتم: نسب‌شناسی
۱۲۵	 نسب‌شناسی

۱۲۷	فامیل‌ها
۱۶۵	منابع
۱۶۷	تصاویر

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

پیش‌گفتار را با شعری از شاعر خوب چلیچه‌ای آقای الله‌داد عباسی
فرزند خداداد آغاز می‌کنم:

اگر خواهم نویسم شرح و حالی	ز رزق و ز کردار و اهالی
ز خوبان و بزرگانی که بودند	که گوی غمی را هم می‌ربودند
به این شهر و دیار روزی سرافراز	که رفتند و نشستند دگر باز
کنون جنت م‌کان جملگی باد	که تا روز قیامت درشان شاد
سرافرازان جمله اربابان همت	بخوانید فاتحه بر اصل جنت
اصالت‌ها در اینجا بوده بسیار	بزرگانی کز ایشان نیست آثار
بخفته جمله در خاک سر را	به قبر هر کدام شیری هویدا
بود این خاک خاک مهر با نان	چه گویم من ازین بهتر ز جانان

تاریخ یک سلسله از رویدادهای به‌هم‌پیوسته و درهم‌پیچیده است و

آنچه قدرت سیاسی نام دارد فقط نیم ظاهر آن را در بردارد و هرگز در شکل معهود خویش تمام آن را شامل نمی‌شود. نیمه مخفی آن شامل حیات اقتصادی، اجتماعی، آداب و رسوم و دیانت و اعتقادات و رواج دانش و صنعت و هنر می‌شود (دکتر عبدالحسین زرین‌کوب)

چلیچه، دارای تاریخی کهن و مردمی فرهیخته و ریشه‌دار در مهد این سرزمین است که متأسفانه تاکنون مکتوبی در خصوص آن به رشته تحریر درنیامده است و مجموع تاریخ شفاهی چلیچه که سینه‌به‌سینه نقل شده است، می‌رود تا در گذر زمان به دست فراموشی سپرده شود و یا دچار فراموشی گردد. به همین خاطر نگارنده تصمیم گرفتیم تا با اهتمام بزرگان و رؤسای محترم و به استناد مجموع اسنادی که در دسترس بوده است شریعی ولو مختصر و حتی ناقص از وقایع گذشته را به رشته تحریر آوریم تا فصل الخطابی برای نسل‌های آینده گردد و رجا واثق بر این است که جوانان باانگیزه و تحصیل‌کرده چلیچه ای در تکمیل آن خواهند کوشید.

نکته قابل‌ذکر و قابل‌توجه برای خوانندگان این است که این کتاب قطعاً کامل نخواهد بود و اذعان خواهید داشت که محتوای پربارتر در نگارش تاریخ شفاهی یک سرزمین مستلزم مساعدت جمعی کامل همگان است.

تلاش فراوانی شده تا کاستی‌ها به حداقل برسد، در نسب‌شناسی فامیل‌ها در حد توان با بزرگان هر اولاد و طایفه گفتگو شده است و آنچه در این مبحث آمده حاصل فرمایش این عزیزان است. گرچه بسیاری از گذشتگان چلیچه ای که نام ایشان در اسناد موجود ذکر شده

شناسایی نشدند و همچنین در قبرستان فعلی چلیچه به قبوری
برمی‌خوریم که از صاحبان آن اطلاع چندانی در دست نیست و امید
است در بخش دوم و با مساعدت جمعی نسخه‌ای کامل‌تر و جامع‌تر در
اختیار نسل آینده قرار گیرد.

نتیجه‌گیری از کتاب منوط به مطالعه تمام مطالب است.
از همه عزیزانی که در این مسیر همراهی و مساعدت نمودند قدردانی
و تشکر می‌نمایم.
تا چه‌تو دل‌انگیز در نظر آید.

با احترام

م. معود صادقی - زمستان ۱۳۹۶